

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції

**ПРОДОВОЛЬЧА ТА ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА
В УМОВАХ ВІЙНИ ТА ПОВОЄННОЇ ВІДБУДОВИ:
ВИКЛИКИ ДЛЯ УКРАЇНИ ТА СВІТУ**

*присвяченої 125-річчю Національного університету
біоресурсів і природокористування України*

**Секція 4. Якість освіти та гуманітарна наука в умовах війни
та глобальних викликів**

**25 травня 2023 року
Київ, Україна**

Організатор конференції:

Національний університет біоресурсів і
природокористування України

Продовольча та екологічна безпека в умовах війни та повоєнної відбудови: виклики для України та світу: мат. Міжн. наук.-практ. конф., секція 4: Якість освіти та гуманітарна наука в умовах війни та глобальних викликів (м. Київ, 25 трав. 2023 р.). Київ, 2023. С. 358.

Матеріали конференції подано в авторській редакції.

У збірнику подано результати обговорення актуальних проблем, перспектив і шляхів забезпечення продовольчої та екологічної безпеки в умовах війни, плану відновлення України, сталого розвитку світу в контексті глобальних і регіональних викликів, трансформації суспільства та формування нової парадигми розвитку.

Редакційна колегія:

Ніколаєнко С. М. (відповідальний редактор), Кваша С. М., Кондратюк В. М., Ткачук В. А., Шинкарук В. Д., Барановська О. Д., Баль-Прилипка Л. В., Братішко В. В., Глазунова О. Г., Гриценко І. С., Діброва А. Д., Євсюков Т. О., Каплун В. В., Коломієць Ю. В., Кононенко Р. В., Васишин Р. Д., Мельник В. І., Остапчук А. Д., Отченашко В. В., Рудик Я. М., Ружило З. В., Савицька І. М., Тонха О. Л., Цвіліховський М. І., Яра О. С.

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції

**ПРОДОВОЛЬЧА ТА ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА В УМОВАХ ВІЙНИ ТА ПОВОЄННОЇ
ВІДБУДОВИ: ВИКЛИКИ ДЛЯ УКРАЇНИ ТА СВІТУ**

*присвяченої 125-річчю Національного університету біоресурсів
і природокористування України*

Секція 4. Якість освіти та гуманітарна наука в умовах війни та глобальних викликів

Відповідальний за випуск: **Отченашко В. В.**

© НУБіП України, 2023.

УДК 37.018.43:801.7:316.77

ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНИХ УМІНЬ МАЙБУТНІХ ФІЛОЛОГІВ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Зінорук А. В., аспірант

*Національний університет біоресурсів і природокористування України
м. Київ*

Після початку війни і введення воєнного стану в Україні з 24 лютого 2022 року змусили більшість здобувачів вищої освіти перейти на дистанційну форму навчання. Це, в свою чергу, спонукало заклади вищої освіти (ЗВО) адаптуватися до нових умов роботи і використовувати новітні засоби надання освітніх послуг, засновані на сучасних інформаційних технологіях. За таких умов проблема формування комунікативних умінь студентів-філологів в умовах дистанційної освіти набуває особливої актуальності і потребує додаткового вивчення.

Різні аспекти питанню формування комунікативних умінь студентів в процесі навчання вивчали Г. Богатирьова, Н. Бойчук, Г. Гладких, Є. Голобородько, М. Коць, Л. Олексієнко, С. Шаров та інші. Проблеми дистанційної освіти у вищій школі та ефективність інтерактивних технологій у навчанні у своїх наукових працях досліджували О. Гевко, Н. Голярдик, Н. Макогончук, К. Речка та ряд інших. Проте, аналіз наукових досліджень із порушеної проблематики свідчить про необхідність більш глибокого вивчення підходів до впровадження компетентнісно-орієнтованої дистанційної освіти у ЗВО.

І.Трегуб та Л. Власенко слушно зазначають, що «комунікативні уміння – це здійснення безпосередньої й опосередкованої взаємодії, уміння правильно і грамотно пояснювати свою думку й адекватно сприймати інформацію від партнера зі спілкування» [5, с.138]. Відтак, «комунікативні уміння майбутніх філологів» – це уміння володіти мовою, як засобом спілкування, що передбачає наявність лінгвістичних знань і засобів синтаксичної організації тексту в ході здійснення професійно-педагогічного спілкування.

Науково доведено, що комунікативні уміння студентів формуються у процесі здійснення таких видів діяльності, як: - говоріння, що сприяє розвитку вмінь у монологічному й діалогічному мовленні; - аудіювання, що допомагає сприймати на слух будь-яку інформацію як промовлену людиною, так і отриману з будь-якого технічного джерела; - читання, що дозволяє читати будь-який друкований текст; - письмо, яке допомагає реалізувати письмове вираження думок за різними темами.

Формування комунікативних умінь майбутніх філологів передбачає передусім поступовий процес сформованості трьох рівнів комунікативних умінь, пов'язаних із розвитком мовленнєвих здібностей людини, а саме: -репродуктивним (дії за зразком, копіювання чужого способу мовленнєвої діяльності); - продуктивним (вибір, зіставлення й

аналіз альтернативних мовленнєвих форм); - творчим (гнучке, творче використання відомих мовленнєвих форм, застосування їх в нестандартних умовах) [1].

На думку вчених, засвоєння навчального матеріалу та формування відповідних умінь в умовах дистанційного навчання не заперечує вимогам очної або заочної форм навчання. Дистанційна форма навчання «природно інтегрується в ці системи, доповнюючи й розвиваючи їх, що сприяє створенню мобільного навчального середовища» [4, с. 106]. Успішність процесу фахової підготовки студентів-філологів в умовах дистанційної освіти визначаються, по-перше, якістю технічного та методичного забезпечення дисципліни, а по-друге, майстерністю викладачів ЗВО. Для організації дистанційної освіти широко використовуються платформи Adobe, Socrative, Quizlet, Google групи, Microsoft Office 365, а також електронне навчальне середовище MOODLE. Крім того, застосовуються сервіси обміну миттєвими повідомленнями (Viber, Telegram, Skype, Zoom) та електронна пошта.

Завдяки новітнім технологіям здобувачі вищої освіти можуть швидко отримати від викладачів матеріали для самостійного опрацювання, передбачені навчальними програмами, а також направити на перевірку педагогу виконані завдання до практичних занять. Як показує практика, виконання лексико-граматичних тестів, робота з різними розмовними темами, написання творчих робіт та академічних есе, а також виконання завдань з індивідуального читання можуть успішно виконуватися в умовах дистанційного навчання за допомогою сучасних технологій [2].

Переваги дистанційного навчання студентів-філологів полягають у тому, що здобувачі освіти отримують гнучку систему здобуття знань і умінь у зручному місці й у зручний для них час. Така форма співпраці надає доступ до спектру онлайн-інструментів і ресурсів, таких як веб-конференції, онлайн-форуми та інші. Ці інструменти допомагають практикувати і покращувати свої комунікативні уміння за допомогою інтерактивних заходів. Особлива увага має приділятися навчанню у груповому режимі, який сприяє підвищенню ефективності дистанційної освіти. Робота в групах дозволяє максимально широко використовувати переваги дистанційного навчання завдяки зменшенню ізоляції студентів та розширенню можливості надання їм допомоги під час виконання навчальних завдань [3].

Проте варто зазначити, що дистанційне навчання студентів пов'язано із певними проблемами. По-перше, обмеження можливості практикувати свої уміння міжособистісного спілкування в умовах взаємодії віч-на-віч, що може бути важливим для розвитку таких умінь, як активне слухання, невербальне спілкування та емпатія. По-друге, несправне обладнання або нестабільний зв'язок, можуть перешкоджати спілкуванню та співпраці. По-третє, обмеження отримувати негайний зворотний зв'язок, що може бути важливим для вдосконалення комунікативних умінь.

У цілому ж, дистанційний режим навчання хоча і потребує значної концентрації зусиль усіх учасників навчального процесу та наявності відповідних технічних можливостей, але водночас він надає додаткові ресурси для формування комунікативних умінь студентів-філологів та отримання ними необхідних знань.

Список літератури

1. Гладких Г.В., Шаров С.В. (2019) Напрями формування комунікативної компетентності студентів. Інноваційна педагогіка. Вип. 11. Т. 1. С. 70-74.
2. Голярдик Н., Гевко О., Макогончук Н. (2022) Дистанційні платформи для навчання і саморозвитку здобувачів вищої освіти на заняттях з «Української мови за професійним спрямуванням» під час воєнного стану. Збірник наукових праць Національної державної прикордонної служби України. Серія: ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ. №.2(29). С.138-151.
3. Олексієнко Л. А., Богатирьова Г. А., Бойчук Н. А. (2021) Формування комунікативних компетентностей студентів в умовах дистанційної освіти. Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи. Вип. 82. С.123-127.

4. Речка К. М. (2021) Сучасна проблематика дистанційної освіти в Україні. Дистанційна освіти в Україні: від теорії до практики : зб. наук. праць І Всеукр. наук.-практ. конф. Ірпінського фахового коледжу національного університету біоресурсів і природокористування. Ірпінь, С. 104–107.
5. Тригуб І.П., Власенко Л.В. (2019) Комунікативні навички та вміння для ефективного вивчення англійської мови самостійно. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія. № 40 том 2. С. 137-140.